

05 mei 2024

VIER DE BEVRIJDING!

Esther 9

Ik zal toegeven: het thema van deze preek ('vier je bevrijding') is wel wat voorspelbaar op Bevrijdingsdag. Maar ik zal mijn keuze uitleggen: het triggerde mij dat aan het einde van het boek Esther zo sterk wordt opgeroepen dat de bevrijding van het joodse volk toen ergens in vierde eeuw voor Christus altijd herdacht en gevierd moet blijven worden. Ik kan u vertellen: dat doen de joden inderdaad nog steeds. Afgelopen maart hebben zij het weer gevierd. Ja, in oorlogstijd dus, kan je het je voorstellen? En toen dacht ik: 'eigenlijk zijn wij daar volgens mij helemaal niet zo goed in, in dat vieren-van-onze-bevrijding... Het gaat (als het goed is) elke zondag over onze bevrijding, maar als je niet oppast dan gaat dat gewoon over je heen, in plaats van door je heen. Niet dat wij elke zondag een groot bevrijdingsfeest moeten gaan vieren..., 't zou kunnen, maar dat wordt op den duur misschien ook wel wat ge-woon..., maar die bevrijding waar wij het elke zondag over hebben, die moet misschien wel een veel grotere plaats innemen in je leven dan dat het nu inneemt. Dat moet gevierd en uitgeleefd worden!

Maar ja... hoe dan...? Hoe dan, als mijn leven nou niet echt op een bevrijdingsfestival lijkt, maar als het meer oorlog is dan vrede in mijn hoofd en in mijn hart? En wat is dat dan precies voor vrijheid die wij moeten vieren? Heel de samenleving is al druk bezig met 'vrijheid' – in liedjes, leuke dingen doen, therapieën, alles gaat over vrijheid en de grootste politieke partij is 'de partij voor de vrijheid'... Wat moet de kerk daar dan nog aan toevoegen? Nou genoeg om over na te denken vanmorgen. *Ik hoop dat u en jij aan het einde van de preek iets zullen beseffen van wat een bijzondere, heel eigen-aardige vrijheid wij mogen hebben als volgelingen van de Heere Jezus..., hoe bijzonder dat is... en hoe wij dat in onze tijd in ons leven vorm kunnen geven.*

Maar eerst naar Esther toe. Wat gebeurt daar? Nu, de Joden in het Perzische Rijk in de vierde eeuw voor Christus zijn door het oog van de naald gekropen. Er lag een plan op tafel om het Perzische Rijk van joden te zuiveren. Haman was de bedenker van dit plan. Haman, de Agagiet..., een afstammeling van koning Agag, koning van de Amalekieten, een volk dat al sinds Israëls uittocht uit Egypte met het volk Israël in onmin is geraakt. Ze gunden in die tijd Israël de doortocht niet en sindsdien ging het maar door... tot in het Perzische Rijk van eeuwen later. Haman wilde de joden vernietigen. En de datum voor de grootse vernietiging stond al gepland. Totdat Esther, het joodse meisje dat tot koningin was uitgeroepen, opstond en het waagde om de koning, koning Ahasveros, te vertellen van Hamans plan om haar en haar volk uit te roeien... Koning Ahasveros - hoe machtig hij zichzelf ook waande – kon

helaas zijn eigen wetten niet meer terugdraaien, maar hij gaf Esther en haar neef Mordechai de vrije hand om in zijn naam bericht uit te doen in het Perzische Rijk. En zo gebeurde: vanuit het koninklijk paleis werden de joden in het Perzische rijk aangemoedigd om op die vastgestelde dag van hun uitroeiing zichzelf te verdedigen. Nu, als de koning die zelfverdediging toestaat en dat zelfs lijkt aan te moedigen, dan zal men wel wat voorzichtig zijn om de joden al te veel kwaad aan te doen. En zo ging het inderdaad. De joden hebben zich op die bewuste dag van vernietiging kranig kunnen verdedigen. Wat een dag van vernietiging had moeten worden, werd een dag van redding. De dag van tranen en rouw werd tot een dag van vreugde en rust. Nou, dat moest men als volk nooit, maar dan ook nooit vergeten. Zoals Mordechai liet schrijven aan alle joden (vers 28): *deze dagen zouden herdacht en gevierd worden door elke generatie, elk gezin, elk gewest en elke stad. Deze dagen ... zou men niet overslaan onder de Joden, en bij hun nageslacht mocht aan de herdenking daarvan geen einde komen.* En zo gebeurt het dus nog steeds, 2400 jaar lang.

Voordat ik naar het vieren-van-onze-bevrijding over ga, wil ik even dit delen: ik kon deze week tijdens het lezen van het boek Esther niet loskomen van de 4 mei herdenking in het vooruitzicht, waarin wij ook altijd stilstaan bij de zes miljoenen joden die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn vermoord. Als je dan zo'n tekst leest hè, als Esther 7:4 – diepingrijpende woorden van Esther: 'wij zijn verkocht, ik en mijn volk, om te worden weggevaagd,

gedood en omgebracht.', wat komt dat dichtbij... Dat was toch ook precies het plan van Hitler, ruime 2000 jaar later? En dat is precies ook de doelstelling van Iran anno nu? Daar is de Iraanse regering helder over. Ja, ook moest ik steeds denken aan die oorlog die er nu in Israël gaande is. Want wat mij ook trof (ik heb het al een keer eerder genoemd in de afgelopen weken): in heel het boek Esther wordt de Naam van God niet genoemd. Nou, zo ook nu in Israël: waar is God? Wat is nu Gods weg en wat is nu gewoon door en door menselijke politiek en militaire strategie? Ik voel me zo woordeloos in dezen. ... En ook in het boek Esther lijkt je dat o zo menselijke tegen te komen. Bijvoorbeeld in wat wij zojuist hebben gelezen in vers 13: Esther verzoekt de koning dat de joden zichzelf nog een dag extra in de burcht Susan mogen verdedigen en mogen strijden en dat de zonen van Haman zullen worden opgehangen. Was dit nodig? Opnieuw vallen er hierdoor heel veel slachtoffers. Maar de joden wilden zichzelf toch alleen verdedigen? Of is hier toch ook onderhuids sprake van wraak nemen? Want waarom moesten die tien zonen van Haman na hun dood ook nog eens opgehangen worden? Nu, allemaal gedachten komen bij mij boven over toen en over nu, zonder dat ik er wat mee kan. Je moet oppassen dat je al te gemakkelijk gaat interpreteren of je mening erover geven. Maar wat er nu gebeurt in het Midden-Oosten en wat er in de Tweede Wereldoorlog is gebeurd moet je niet los zien van het grote verhaal, het verhaal van Gods volk..., waarin dreiging en rust, verantwoordelijkheid en wraakgevoe-

lens, Gods weg en menselijke keuzen, zegen en zonde zo door elkaar lopen... *Het enige dat mij dan hoop geeft, te midden van alles wat er nu gebeurt en alles wat er is gebeurd, is dat ook die geschiedenis van Esther waarin God geen Naam kreeg, dat ook die geschiedenis is opgenomen in de weg die God met deze wereld gaat.* God is er wel, ook zal zien wij Hem niet. Waar God verborgen gaat achter geweld en haat, politiek en menselijk machtsstreven, houdt God niet op God te zijn. En God gaat door met Zijn wereld! Dat heeft Hij met Pasen duidelijk gemaakt: niets zal Hem van Zijn reddingsplan afbrengen. Zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn enig geboren Zoon gegeven heeft.

Nu, dat is een gelijk mooie brug naar het vieren van onze bevrijding, waar wij het nu verder over zullen hebben.

Vandaag is het de vijfde zondag na Pasen. We stoppen nu ook zo ongeveer met het tellen van deze zondagen, want donderdag is het Hemelvaartsdag en dan komt Pinksteren alweer in zicht, maar eigenlijk is het elke zondag Pasen. Want het grote gebeuren, waar wij elke zondag op teruggrijpen en waardoor wij elke zondag weer met goede moed de wereld in gestuurd worden, is onze bevrijding. De bevrijding door Jezus, het Paasfeest. Om het met de woorden van Esther 9 te omschrijven: de dag die als een dag van vernietiging stond vastgesteld, werd tot voor ons een dag van vrijheid en feest. De dag waarop de wereld in donkerheid werd gehuld, is uitgeroepen tot Goede Vrijdag. De dag waarop alle vijanden van God zich zo hadden verheugd – de dood van de Zoon van God – is tot een totaal nieuw begin geworden. Besef je, beseft u wat voor een ongelooflijk grote verandering, wat een totaal ander perspectief deze dag van bevrijding aan deze wereld gegeven heeft?

Als dus niet de kwade machten het op deze wereld meer voor het zeggen hebben die je elke dag op het nieuws ziet of die je zelf ook ervaart, als zij het dus niet meer voor het zeggen hebben, maar als hun macht dus een definitief einde zal krijgen...?

En als dus niet de dood, waar je steeds mee wordt geconfronteerd - hoe ouder je wordt hoe vaker - als de dood dus niet het laatste woord meer heeft en de pijn van het afscheid er straks niet meer zal zijn?

Als deze wereld, die steeds meer lijkt te worden geconfronteerd met onbeheersbare problemen, problemen die wij zelf over ons heen geroepen hebben..., als deze complexe wereld straks echt nieuw zal mogen worden, voor altijd nieuw?

En als God toen op die Goede Vrijdag heeft aangegeven met u door te willen..., echt door alles heen u vast te willen houden... ondanks al je schade en schaamte... ondanks al je gepruts, zoeken, vastzitten..., ondanks al het teleurstellen van jezelf en van God...: God heeft op Goede Vrijdag Zijn definitieve 'ja-woord' uitgesproken. Je mag vrij zijn. Je bent vrij! Zo vrij, want: geliefd met oneindige liefde, door Degene Die jou door en door kent en door heeft. Vastgehouden en verzekerd. Geroepen en geborgen. Kan je het je voorstellen? Dat is nu het wonderlijke Evangelie, dat wij hier mogen delen. En daarom is het elke zondag, niet alleen vandaag, Pasen. Of met een ander woord: elke zondag is het bevrijdingsdag.

En misschien hè dat je nu al iets beseft van wat deze vrijheid zo anders maakt, dan de vrijheid en de vrijheden waar onze samenleving zo druk mee bezig is. Daar zitten ook mooie stukjes vrijheid tussen hoor – ik ga niet alles van onze samenleving afkraken, ik ben er diep dankbaar voor dat wij in zo'n vrij land leven – maar de vrijheid die wij in het geloof mogen hebben is nog zoveel mooier.

Ik zat ter inspiratie voor deze preek even het partijprogramma van de Partij voor de Vrijheid te lezen – nu ga ik geen politieke uitspraken doen, maar om even het gevoel van de samenleving een beetje te proeven: in dat partijprogramma worden allemaal dingen opgesomd die wij eigenlijk zouden moeten hebben, of zouden moeten terugkrijgen om werkelijk vrij en tevreden te kunnen zijn. Het Evangelie begint precies andersom: niet met wat wij eigenlijk zouden moeten bereiken of krijgen, maar met wat God uit genade heeft gegeven. Die vrijheid van het geloof ligt niet ergens voor ons, als een stip op de horizon waar wij voor moeten vechten, die vrijheid in Christus ligt achter ons, want er is eeuwen geleden een kruis op onze tijdsbalk gezet. ... En verder: het partijprogramma dat ik las gaf allemaal oorzaken aan van hoe het komt dat wij niet echt vrij zijn en hoe wij dat moeten oplossen. Het Evangelie vertelt ons precies het tegenovergestelde, ik denk bijvoorbeeld aan Paulus: wat was hij rijk, *juist in zijn armoede*. Wat was hij vol van hoop te midden van al zijn tegenvallers. Wat was hij vol goede moed, ondanks zijn omstandigheden. Wat had hij een vreugde..., zelfs in zijn strijd. Tegen die vrijheid, die vrijheid die Christus ons wil schenken, kan blijkbaar niets en niemand tegenop.

Nu, wat zou het mooi zijn als wij als christenen dat aan de samenleving zouden laten zien! Niet: nog er nog een schepje bovenop doen en *nog* meer vrijheden zien te bemachtigen en te willen beleven. Nee: die andere vrijheid. Die rust, die zekerheid, die hoop, dat vertrouwen in alles en ondanks alles..., dankzij onze Bevrijder Jezus Christus.

Om daar iets van te beleven en te kunnen uitleven, is het goed om nog een keer naar Esther 9 terug te gaan. Want er is iets bijzonders: naast dat die bevrijding herdacht en gevierd moest worden, riep Esther ook op tot een dag van vasten, die aan het feest vooraf moest gaan. Een dag van vasten, een dag die terugverwijst naar de drie dagen vasten die Esther en het joodse volk hadden gehouden, toen Haman zijn plan wilde gaan uitvoeren. Nu, ik ga nu niet oproepen tot vasten, maar wat ik hiervan leer, dat is dit: om die vrijheid van het geloof echt tot je door te laten dringen, is het goed om soms even wat te laten staan. Om dus niet door te hollen, maar om te beseffen hoe het er zonder Jezus met ons en met deze wereld voor zou staan. Om jezelf leeg te maken. Even je bewust te richten op God. Zonder vasten geen bevrijdingsfeest, volgens Esther. Esther wilde dat men zich bij bevrijdingsfestival de geschiedenis zou blijven herinneren dat men als volk ten dode opgeschreven was, dat er geen ontkomen aan was aan de ondergang..., dat er echt een wonderlijke redding plaats zou moeten vinden, anders... Nu, is dat al door je heen gegaan? Hoe ook wij zonder die wonderlijke redding van de Heere Jezus als mens en als wereld echt ten dode waren opgeschreven? Is dat al door je heen gegaan? Ben je daar in al je eerlijkheid al doorheen gegaan? Zijn alle schillen van zelfvertrouwen,

leuke dingen doen, gewoon doorgaan, alle zelfcontrole en eigenwaarde enzovoort al van je afgevallen en ben je al in al je kwetsbaarheid en onvolkomenheid voor God gaan staan? ... En dan... die vrijspraak. Die vrijheid die je dan aangezegd krijgt... Zijn aanvaarding. Zijn belofte van nabijheid. Zijn liefde. Zijn bescherming. Zijn toekomst. Wat is dat geweldig, geweldig mooi...!

Ik hoop dat die vrijheid door Jezus' bevrijding je leven zal vullen, dat het alle vezels van je bestaan zal doortrekken en je zal helpen om morgen weer het dagelijks leven aan te gaan. Als je misschien een tegenslag te verwerken krijgt. Of als het misschien weer allemaal heel erg vol loopt. Of misschien wel heel erg leeg lijkt. Als alles hetzelfde blijft, of als alles misschien in beweging is. Maar ook als het morgen misschien je laatste dag zal zijn, we weten het niet. Houd die vrijheid vast! We krijgen vanuit Esther 9 ook nog een aantal aanwijzingen die ons kunnen helpen om onze vrijheid vast te houden en te vieren. De Bevrijdingsdag die de joden elk jaar moesten vieren moest – zo lees ik in vers 19 – een dag van blijdschap en maaltijden zijn. Nu, die maaltijden wijzen er niet alleen op dat er lekker werd gegeten – dat zal zeker het geval zijn geweest, denk ik - maar ook dat het met elkaar werd gedeeld. De maaltijden waren bedoeld om de *verbondenheid* met elkaar vorm te geven. De bevrijding vieren en vasthouden doe je namelijk niet alleen, maar dat doe je samen. Nu, ik hoop dat dat ook in onze gemeente zo zal zijn. Dat wij die bevrijding met elkaar zullen delen, samen zullen vieren. Misschien wel letterlijk door met elkaar thuis te eten en daarna een stukje uit de Bijbel te lezen over onze Bevrijder. Of door elkaar op een andere manier op te zoeken en iets te delen over hoe je je vrijheid-in-Christus vorm geeft in het dagelijks leven. Dat men echt een beetje trouw is aan elkaar en aan de gemeentesamenkomsten, onze Bevrijdingsfestivals. Dat wij niet al te veel los zand zullen zijn, elkaar liefdevol verdragend, maar niet echt delend en het goede voor de ander zoekend. De bevrijding met elkaar delen, vieren en vasthouden, dat vraagt echt om zelf een beetje in de benen te komen.

Onze vrijheid vieren en vasthouden, dat kan je niet alleen. Dat doe je samen. En weet u wat men ook deed tijdens het joodse Bevrijdingsfeest? Vers 22: 'men stuurde elkaar geschenken *en gaf gaven aan de arme mensen onder het volk.*' Die vrijheid, dat was dus niet iets dat men tegen alles en iedereen in moesten beschermen en voor zichzelf moeste zien te genieten..., die vrijheid maakte gul, maakte gunnend. Anderen moesten er ook in delen. Vers 22: 'het moesten dagen zijn van maaltijden en blijdschap, om elkaar geschenken te sturen en gaven te geven aan de armen.' Wat zou het mooi zijn als mensen in onze omgeving die vrijheid en vreugde ook in ons zullen ontvangen. Dat ze niet in ons iemand ontmoeten die als rechtzinnig gelovige precies weet hoe het moet en wat er aan de ander niet klopt. Maar dat zij ons hart horen kloppen van liefde, omdat wij een vrijheid hebben die wij de ander ook gunnen. Dat wij iets van de aanvaarding van God willen doorgeven door die ander te aanvaarden. Dat wij iets van die offerende liefde willen laten merken, door wat verdraagzamer en milder te zijn dan wij van nature zijn. Omdat wij de ander gunnen, wat wij mogen vieren.

Heel concreet een tip: de IZB houdt in samenwerking de EO, AlphaNederland, de PKN en de GKN vanaf aanstaande donderdag, Hemelvaartsdag, een actie: 'tien dagen voor vijf mensen bidden'. De IZB roept alle christenen op - en die oproep wordt trouwens ook in 170 andere landen gedaan - om 10 dagen lang voor 5 mensen om geloof te bidden. Want: wat is er nu mooier om aan een ander te geven dan voor iemand te bidden? Zodat ook zij die vrijheid mogen ervaren, zullen ontvangen.

Nu nog één ding over dat vieren van onze bevrijding. Het heeft te maken met persoonlijk inkeer, het door je heen laten gaan hoe noodzakelijk en hoe kostbaar en wonderlijk die bevrijding is, zo zei ik. Het heeft te maken met delen, samen vieren. Het heeft ook te maken met uitdelen. En – dat is het laatste - het heeft ook te maken met *doorgeven*. Vers 28: 'deze dagen zouden herdacht en gevierd worden door elke generatie, elk gezin, elk gewesten elke stad.' Want: 'bij hun nageslacht mocht aan de herdenking daarvan geen einde komen.' Esther 9 roept ons op: denk erom dat je het doorgeeft aan de volgende generaties!

Nu, dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Ik ga daar nu niet van alles nog over zeggen, maar één ding wil ik meegeven: het gaat er dus om dat je *die bevrijding, die vrijheid* aan de volgende generaties, aan onze jongeren doorgeeft. Ja, ook Gods regels en de Bijbelse kaders aan hen leren. En ook de ernst van de zonde en het gevaar van verleidingen. Dat moet je ook doorgeven. Maar geef dus ook die vrijheid door. Heeft uw zoon of dochter of hebben de jongeren van de gemeente iets in u kunnen zien van wat voor een geweldige bevrijding Jezus heeft gebracht voor u? Of zien ze eerder een krampachtig geloof? Of zien ze misschien überhaupt erg weinig van uw geloof? Je hoeft geen geweldige spreker of uitlegger te zijn hoor en alle antwoorden op alle vragen te weten. Bevrijding leer je niet, maar vier je. Vrijheid leg je niet uit, maar leef je uit. En vrijheid geef je door, zo was jaren geleden de slogan van het Nationaal Comité 4 & 5 mei. Nu, neem de volgende generaties erin mee. In dat delen, die vierende verbondenheid met de rest van de gemeente. In het gunnen en uitdelen. Want je leert het meest van voorbeelden, of het nu om kleine kinderen, pubers of volwassen kinderen gaat.

We hebben naar Esther 9 geluisterd en geleerd van het joodse Bevrijdingsfeest hoe wij onze bevrijding-in-Christus kunnen uitleven. Het ging over een heel andere vrijheid, dan die van partijprogramma's. Die vrijheid in Christus is zoiets anders. Maar ook zoveel dieper, rijker en bestendiger. Soms is die vrijheid ook weerbarstig en lastig. Zo vergaat het mij wel eens. Want het kan best gebeuren dat je morgen weer stijf staat van de stress, of gewoon meegenomen wordt door de dingen van alledag. Maar daarom is er D.V. volgende week zondag weer een Bevrijdingfestival hier in de kerk. En die zondag daarop vieren wij weer onze vrijheid. Als kerk blijven wij vieren en herdenken. Verwachten en goeddoen. Delen en uitdelen. Tot het moment dat die vrijheid in Christus heel de aarde zal vervullen en het Bevrijdingsfeest nooit meer zal ophouden.

Heeft u / heb jij vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf
// 06- 40632938 // dekruijf@live.nl